

Małże z rodziny skójkowatych (Unionidae) w systemie rzeczno-jeziornym Krutyni (Pojezierze Mazurskie)

Bivalves of the family Unionidae in the Krutynia river-lake system (Masurian Lakeland)

KRZYSZTOF LEWANDOWSKI¹, BEATA JAKUBIK²

¹ Zakład Edukacji Biologicznej i Ochrony Przyrody

² Zakład Ekologii i Ochrony Środowiska

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

08–110 Siedlce, ul. B. Prusa 12

e-mail: lewandowskik@uph.edu.pl, bjakubik@uph.edu.pl

Słowa kluczowe: rzeka, jeziora, Unionidae, zmiany wieloletnie, gatunki chronione.

W latach 2008–2011 analizowano występowanie małży z rodziny Unionidae (skójkowate) w systemie rzeczno-jeziornym Krutyni. Badania prowadzono w 19 jeziorach, przez które przepływa Krutynia, oraz w samej rzece. Bezpośrednio w terenie określano gatunki małży, ich wiek i rozmiary, po czym żywe małże wpuszczano z powrotem do wody. W odcinkach rzecznych najliczniej występowała skójka zaostrowana *Unio tumidus*, której udział wynosił 65,5% wśród wszystkich małży zebranych w rzece. Mniej liczne były szczeżuja pospolita *Anodonta anatina* (16,5%) i skójka malarska *Unio pictorum* (10,3%). Najrzadziej w rzece notowano gatunki prawnie chronione: szczeżuję wielką *Anodonta cygnea* (5,2%), skójkę gruboskorupową *Unio crassus* (1,6%) i szczeżuję spłaszczoną *Pseudanodonta complanata* (0,8%). W jeziorach stwierdzono występowanie czterech gatunków. Najliczniej notowano skójkę zaostrowaną, która stanowiła 70% wszystkich małży zebranych w jeziorach. Pozostałe gatunki to: szczeżuja pospolita (14,6%), skójka malarska (8,3%) i szczeżuja wielka (7,1%). Zagęszczenia małży skójkowatych w odcinkach rzecznych nie przekraczały 80 osobn./m², w jeziorach wynosiły najczęściej 10–50 osobn./m² w strefie występowania. W porównaniu z danymi literaturowymi sprzed 20, 50 i 100 lat skład gatunkowy małży skójkowatych w systemie rzeczno-jeziornym Krutyni nie uległ zmianie.